

גמ"ר 113/01/18 - מדינת ישראל נגד עא"ז

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים

28 מרץ 2019

גמ"ר 113-01-18 מדינת ישראל נ' עא"ז

לפני כבוד השופט, סגן הנשיא נאיל מהנא
בעניין: המאשימה
מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים
ע"י בא כוחו עו"ד חוראני
נגד
הנאשם
עא"ז
ע"י בא כוחו עו"ד מוסטפא יחיא

גזר דין

מבוא

1. עסקינן במקרה מצער בו אוטובוס זעיר נהוג על ידי הנאשם סטה מנתיב הנסיעה שלו, עלה על המדרכה עם ארבעת גלגליו ופגע בהולכת רגל שהלכה על המדרכה בסמוך לתחנת אוטובוס.

השתלשלות העניינים

2. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות הבאות:

גרם מוות ברשלנות, עבירה לפי סעיף 304 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**") וסעיף 64 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961;

נהיגה ללא ביטוח, עבירה לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל - 1970.

3. על פי עובדות כתב האישום, בתאריך 03.10.17 בסמוך לשעה 10:35, נהג הנאשם באוטובוס זעיר ונסע ברחוב אל מקדסי בוואדי-ג'וז בירושלים, מכיוון צפון לדרום.

בהגיעו לצומת רוקפלר, סטה הנאשם מנתיב הנסיעה שלו, עלה על המדרכה שמימין לכיוון נסיעתו, והמשיך בנסיעה כשארבעת גלגלי הרכב על המדרכה.

באותה עת, צעדה על המדרכה, גב' פירוז משעשע (ילידת 1937) (להלן: "**המנוחה**").

במהלך הנסיעה על המדרכה פגע הנאשם עם הרכב בתחנת אוטובוס, בחומה ובעץ שהיו בדרכו וכן פגע עם חזית רכבו הימנית במנוחה שצעדה כאמור על המדרכה.

כתוצאה מהפגיעה, הוטלה המנוחה באוויר ונפלה ארצה על המדרכה סמוך למקום הפגיעה. כתוצאה מהפגיעה נגרמו למנוחה חבלת ראש קשה, שברים מרובים בגפיים וחבלות בפלג גופה העליון. מותה של המנוחה נקבע במקום.

נטען בכתב האישום כי במעשיו המתוארים לעיל, נהג הנאשם ללא פוליסת ביטוח בתוקף וכן גרם ברשלנותו למותו של אדם. על פי כתב האישום בו הודה הנאשם, רשלנותו של הנאשם באה לידי ביטוי בין השאר בכך שהפר את חובת הזהירות, סטה מנתיב נסיעתו, לא בלם על אף הסטייה, עלה על המדרכה, לא הבחין במנוחה כלל ופגע בה בעת שהלכה על המדרכה.

4. הצדדים טענו לעונש לאחר קבלת תסקיר שירות המבחן ועתה נותר לגזור את דינו.

תסקיר שירות המבחן

5. מתסקיר שירות המבחן שהתקבל בעניינו של הנאשם עולה כי הנאשם בן 48, נשוי ואב לתשעה ילדים, כיום אינו עובד וסובל מבעיות רפואיות שונות.

6. מהתסקיר עולות נסיבות חיים ומצב כלכלי קשה של הנאשם וכי לאורך השנים הנאשם התקשה בתפקוד תעסוקתי יציב, הן על רקע קשיים בריאותיים והן על רקע מאפייני אישיותו.

7. עוד עולה מהתסקיר כי זמן קצר לפני התאונה עבד הנאשם עם רכבו באיסוף פחיות ומכירתן, עבודה שאפשרה לו לעבוד מספר שעות מועט ביום, ללא מאמץ פיזי מרובה ולהרוויח את סכום הכסף לו היה זקוק בכדי לפרנס את משפחתו. אולם, מאז התאונה הפסיק לעבוד ומצבו הבריאותי והכלכלי הורע משמעותית.

8. שירות המבחן ציין כי הנאשם תיאר כי סובל מקשיים בריאותיים שונים, ובכלל זה, בעיות לב, כבד, לחץ דם גבוה, כולסטרול גבוה, אסטמה וכן סובל מקשיי נשימה וחוסר בחמצן. עוד נטען כי הנאשם מקבל טיפול של בלון חמצן שבו משתמש כמעט באופן יומיומי על פי הצורך. הנאשם ציין כי בקשתו להכיר בו כנכה מטעם המוסד לביטוח לאומי נדחתה.

9. עוד עולה מהתסקיר כי הנאשם נעדר עבר פלילי וכי רישומו התעבורתי כולל 35 הרשעות קודמות.

10. שירות המבחן ציין כי ביחס לעבירה הנוכחית הנאשם תיאר כי חש תחושת מחנק בעת הנהיגה וזאת מאוכל שאכל לטענתו טרם שהחל בנסיעה, וכאשר החל להשתעל איבד שליטה על הרכב, עלה על המדרכה ופגע בתחנת האוטובוס, בחומה ובעץ. לדבריו, כלל לא ראה את המנוחה ולא שם לב שפגע בה. רק כאשר יצא מרכבו הבין שהיא נפגעה. הנאשם תיאר כי באותם רגעים חש תחושת בהלה וחוסר אונים. עוד תיאר הנאשם כי בני משפחתו הביעו כלפיו תמיכה ועידוד וכי נערכה סולחה עם בני משפחת המנוחה, אשר אף הם סלחו לו על המקרה וגילו כלפיו הבנה. לדברי הנאשם בשל מצבו הכלכלי הקשה, בני משפחת המנוחה וויתרו לו על התשלום הכספי של הסולחה.

11. עוד ציין שירות המבחן כי הנאשם תיאר כי חושב רבות על המנוחה, בכלל זה סובל מסייטי לילה וקשיי שינה וכי סובל מקושי לווסת רגשותיו וכעסיו וחוסר שקט כללי. הנאשם שיתף מחד בתחושת כאב וצער על מותה של המנוחה ועל אובדן בני משפחתה. מאידך תיאר כי בחוויתו הדבר היה בלתי נמנע.

12. על פי התסקיר עולה כי הנאשם ציין כי האוטובוס הזעיר בו עשה שימוש הינו אוטובוס בו לא עושה שימוש יומיומי אלא רק במקרים שנדרש להסיע את בני משפחתו ולכן לא שם לב כי הביטוח

הסתיים טרם התאונה מושא כתב האישום.

13. שירות המבחן ציין כי מחד הנאשם מביע צער על מותה של המנוחה אולם, מתקשה לראות את חלקו ולהתמודד עם אחריותו בגרימת מותה והשלכות מעשיו על בני משפחתה. שירות המבחן התרשם כי ניכר שהנאשם טרוד במצוקתו האישית והמשפחתית העמוקה וכי מתקשה לראות את האחר ולגלות אמפטיה כלפיו דבר שבא לידי ביטוי גם במערכת המשפחתית כך שמתקשה להביע אמפטיה לאשתו ולילדיו תוך שחש פגיעה בדימויו העצמי והגברי ותסכול ביחס לחוסר מסוגלותו לתפקד ולדאוג לבני משפחתו ולפרנסם.
14. מחד, שירות המבחן לקח בחשבון כגורמי סיכון את העובדה כי הנאשם מתקשה להתמודד עם אחריותו האישית לביצוע העבירה והשלכותיה במות המנוחה וכלפי בני משפחתה, המצוקה הרב ממדיית בה נתון יחד עם בני משפחתו. שירות המבחן התרשם כי הנאשם נוטה לטשטש חלקים מורכבים באישיותו ובהתנהלותו ונוטה להשליך את האחריות למצבו על גורמים חיצוניים תוך שמתקשה לפעול באופן אקטיבי ויוזם למען שיפור מצבו. מאידך, שירות המבחן לקח בחשבון כגורמי סיכוי לשיקום, את הצער שמבטא הנאשם על מות המנוחה ומוכנותו להשתלב בהליך טיפולי.
15. בסופו של יום, שירות המבחן הגיע למסקנה לאחר ששקל את גורמי הסיכוי והסיכון, לצד מצבו הבריאותי והאישי המורכב, ונוכח חומרת העבירות ותוצאותיהם הטראגיות, כי אינו ממליץ על מאסר בעבודות שירות אלא קביעת עונש מאסר בפועל תוך התחשבות במצבו הבריאותי והכלכלי.
16. שירות המבחן ציין כי הוא ממליץ ליתן לנאשם פרק זמן של שלושה חודשים, זאת לצורך התארגנות וכן מתן אישור בית המשפט להשתתפות בקבוצה טיפולית למופנים על רקע גרימת מוות ברשלנות כמו גם ליווי פרטני במטרה לעבד את אירוע התאונה הטראומטי, להכיר באחריות לביצוע העבירה וכן לסייע בהתמודדות עם ההליך המשפטי ותוצאותיו.

טיעוני המאשימה לעונש

17. ב"כ המאשימה ציינה כי המנוחה הייתה אישה מבוגרת וערירית ואין לה קרובי משפחה מדרגה ראשונה וקרובי המשפחה שאותרו לא הביעו את רצונם לקחת חלק בהליך המתנהל כנגד הנאשם.
18. ב"כ המאשימה הדגישה את דרגת הרשלנות הגבוהה ובתמיכה לכך הציגה תמונות מזירת התאונה המתעדות את מיקום הרכב לאחר התאונה.
19. עוד ציינה ב"כ המאשימה כי הנאשם סטה מנתיב הנסיעה בצורה חדה ביותר ועלה על המדרכה עם כל ארבעת גלגלי האוטובוס הזעיר שבו נהג וגרם למותה של המנוחה שהייתה במקום באופן אקראי. כך שהנאשם ברשלנותו הפר את חובת הזהירות שלו כלפי משתמשי הדרך ופגע בערך קדושת החיים בצורה חמורה ביותר.
20. עוד ציינה ב"כ המאשימה כי בכך שהנאשם נהג ללא ביטוח הוא הפר את הערך המוגן ובכך העמיד את הסביבה בסיכון נוסף שבמקרה של תאונה הנפגע לא יוכל לקבל פיצוי לנזקיו וכי יהיה צורך לפנות לקרנית שהינה גוף שממומן מכספי ביטוח חובה שמשולמים לחברות הביטוח והמשמעות לכך

שנהגים כמו הנאשם שאינם דואגים לרכוש פוליסת ביטוח וגורמים לתאונת דרכים גורמים להעלאת פרמיות הביטוח חובה לציבור בכללותו.

21. ב"כ המאשימה טוענת כי מתחם הענישה נע בין 18 לבין 30 חודשי מאסר בפועל; פסילה; קנס ופסילה על תנאי.

ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה בתמיכה לטענותיה לעפ"ג 26904-04-14 **מדינת ישראל נ' תומר זוהר** (פורסם בנבו, 02.07.14) (להלן: "**עניין תומר זוהר**") שם הנאשם נהג בכביש פתוח, סטה לשול הדרך ופגע במנוח שעמד בסמוך לרכבו. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה וקבע כי מדובר ברשלנות ממשית שניתנת להגדרה כרשלנות חמורה וכי מתחם הענישה עומד על 12 עד 24 חודשי מאסר. בית המשפט המחוזי השית 16 חודשי מאסר בפועל במקום 10 חודשים שהושתו בבית משפט לתעבורה.

22. לטענת ב"כ המאשימה, בקביעת העונש הראוי לנאשם יש להתחשב בכך שהנאשם נהג ברכב מסוג אוטובוס זעיר, שהוא רכב גדול יותר מרכב רגיל ונדרשת חובת זהירות גדולה יותר. עוד ביקשה ב"כ המאשימה להתחשב בכך כי אין מדובר בסטייה מנתיב קלאסית אלא סטייה חמורה כך שהרכב עלה על המדרכה עם ארבעת גלגליו ואף המשיך בנסיעה קצרה על המדרכה עד לעצירתו ואין לומר כי מדובר בחוסר תשומת לב רגעית אלא שמדובר ברשלנות ברמה גבוהה ביותר.

23. ב"כ המאשימה ביקשה לקחת בחשבון בעת גזירת עונשו של הנאשם כי הוא הודה בפתח דיון ההוכחות בשעה שכל העדים התייצבו לדיון והמתינו באולם בית המשפט, וכי מתסקיר שירות המבחן עולה שהנאשם מקטין מאחריותו הן בגרימת התאונה שתיאר כבלתי נמנעת וכן לגבי העדר ביטוח בכך שציין כי הוא לא עושה שימוש תדיר ברכב. בכך לטענת ב"כ המאשימה ניתן ללמוד כי הנאשם טרם הפנים אחריותו וחומרת מעשיו והוא מהווה סיכון לחברה.

24. לטענת ב"כ המאשימה יש למקם את הנאשם בתוך מתחם הענישה ולהשית עליו 20-22 חודשי מאסר בפועל, פסילה שלא תפחת מעשר שנים, פסילה על תנאי, קנס ופיצוי משמעותי למשפחת המנוחה. לאחר שהוצגו המסמכים הרפואיים ב"כ המאשימה ציינה כי נוכח מצבו הרפואי היא עותרת להשית על הנאשם 18 חודשי מאסר בפועל.

25. ביחס להמלצת שירות המבחן, טוענת ב"כ המאשימה כי אין צורך בדחייה כלשהי וכי ניתן לעבור במסגרת העונש הליך טיפולי ואף טענה כי יתרה מזאת, העובדה שהנאשם לא התייצב מספר פעמים בהתאם לזימונים שקיבל מעידה על סיכוי נמוך שיעמוד בתוכנית מחייבת.

טעוני ההגנה לעונש

26. ב"כ הנאשם הדגיש את מצבו הכלכלי ומצבו הבריאותי של הנאשם כפי שמתואר בתסקיר שירות המבחן ואת העובדה כי הוא נעדר עבר פלילי.

27. לטענת ב"כ הנאשם עברו התעבורתי של הנאשם הינו ישן והעבירה האחרונה בוצעה בשנת 2015.

28. ב"כ הנאשם טען כי העונש שהמאשימה מבקשת להשית על הנאשם אינו סביר ולא תואם את

נסיבות המקרה. לטענתו אמנם כפי שעולה מהתמונות מדובר בסיטואציה קשה בה הנאשם סטה והנסיעה שלו נבלמה על המדרכה אולם לא מדובר בנסיעה פרועה אלא בתאונה רגעית שבה הנאשם איבד שליטה על הרכב עלה על המדרכה והתרחשה התאונה.

29. לטענת ב"כ הנאשם יש להתחשב בעובדה שהנאשם הודה ולקח אחריות על התאונה.

30. לטענת ב"כ הנאשם, מתחם הענישה נע בין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות לבין שנתיים מאסר בפועל. לתמיכה בטענותיו הפנה ב"כ הנאשם לעפ"ת 41847-04-18 **יוסף כהן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 25.12.18) שם נדחה ערעור בעניינו של נאשם שפגע במנוח שמעד על מעבר חצייה טרם התאונה והושתו עליו תשעה חודשי מאסר; גמ"ר 6944-09-16 **מדינת ישראל נ' קומא** (פורסם בנבו, 04.06.18) שם המנוחה נפגעה מרכב הנאשם עת חצתה את הכביש וזאת מאחר ולא הבחין בה מבעוד מועד חוצה את הכביש ולא שם לב אליה ואף ניסה לבלום או להאט עד הרגע האחרון שבו היה מאוחר מדי. בית המשפט קבע שרשלנותו של הנאשם ממוקמת ברף הבינוני - הגבוה והושתו על הנאשם 9 חודשי מאסר בפועל; עפ"ת 15041-07-18 **שלי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 08.01.19) שם סטה רכב הנאשם, ללא כל סיבה סבירה, מנתיב נסיעתו אל הנתיב הנגדי. בית המשפט המחוזי העמיד את עונשו של הנאשם על 10 חודשי מאסר ובפועל ופסל את רישונו לתקופה של 9 שנים.

31. ב"כ הנאשם ביקש שלא להחמיר עם הנאשם ואף להימנע מהטלת קנס ופיצוי למשפחת המנוחה.

דין והכרעה

32. חוק העונשין קובע בחינה בת שלושה שלבים שעל בית המשפט לבצע בכדי לגזור את עונשו של הנאשם. **שלב ראשון**, יש לקבוע את מתחם העונש ההולם את נסיבות המקרה הספציפי. בשלב זה על בית משפט לבחון את מכלול השיקולים הנוגעים לנסיבות ביצוע העבירה. **שלב שני**, על בית משפט לבחון קיומם של חריגים המצדיקים סטייה מהמתחם שנקבע, זאת בהתאם לסעיף 40ג לחוק העונשין, קיומו של פוטנציאל שיקומי משמעותי או צורך מיוחד בהגנה על הציבור. אולם, אם בית המשפט לא מצא לחרוג ממתחם העונש שקבע, אזי יעבור **לשלב השלישי** שבו עליו לקבוע מהו העונש ההולם לנאשם בתוך המתחם (ראה: ע"פ 2918/13 **אחמד דבס נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 18.07.18)).

הענישה הראויה בעבירה של גרימת תאונה קטלנית ברשלנות

33. סעיף 40ג(א) לחוק העונשין קובע כי, **מתחם העונש ההולם** את מעשי העבירות שביצע הנאשם, יקבע בהתאם לעיקרון המנחה הקבוע בסעיף 40ב לחוק. לשם כך יתחשב בית המשפט: בחומרת העבירה, הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות, מידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

34. בית המשפט העליון קבע בע"פ 6755/09 **אלמוג נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 16.11.09)

(להלן: "**פרשת אלמוג**") שקיימים שלושה כללים מנחים בסוגיית הענישה הראויה בעבירה של גרימת תאונת דרכים קטלנית ברשלנות:

- א. **האחד**, ראוי לגזור על נאשם עונש מאסר בפועל ופסילה מלנהוג לתקופה הולמת, הן בשל עקרון קדושת החיים והן משיקולי הרתעה.
- ב. **השני**, בדרך כלל הנסיבות האישיות של הנאשם בעבירה זו אינן בעלות משקל כבעבירות אחרות המלוות בכוונה פלילית, הן בשל אופייה המיוחד של העבירה הנדונה והן בשל ביצועה השכיח גם ע"י אנשים נורמטיביים.
- ג. **השלישי**, אמת המידה הקובעת בעבירה זו היא דרגת הרשלנות.

35. אין חולק כי תאונת דרכים קטלנית יש בה בכדי לפגוע **בערך המוגן העליון: קדושת חיי אדם**. בסעיף 304 לחוק העונשין נתן המחוקק ביטוי לערך קדושת החיים והדגיש את החשיבות של ערך זה על ידי כך שהציב סטנדרט מחמיר בהקשר לקיפוח חיי אדם. המחוקק ביקש למנוע מצב שמא חלילה נפעל באדישות, חוסר אכפתיות וזלזול בחיי האדם.

36. על פי פסיקת בית המשפט העליון, העונש הראוי למי שהורשע בגרימת מוות ברשלנות, הינו מאסר בפועל.

יפים לענייננו דברי בית המשפט העליון ברע"פ 2996/13 **ניאזוב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 13.08.14) **בנסיבות אלה של אבדן חיים, לעובדת מותם של הקרבנות ולקדושת חיהם נודעת חשיבות רבה בענישה; עוד משכבר הימים כתב מ"מ הנשיא זילברג (ע"פ 211/66 שפירא נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד כ (3) 375, 382 (1966)) דברים אלה שלא פג טעמם:**

"לי נראה כי הוראת המינימום האמורה בסעיף 64 של פקודת התעבורה (נוסח חדש) באה לטעת בלב האזרח יחס של הכרת כבוד מיוחדת בפני קדושת החיים, ולכן משהוכחה רשלנותו של הפוגע הממית שומה עלינו להטיל עליו עונש מאסר, חוץ אם אשמתו היא כקליפת השום ממש - דבר שלא אירע במקרה שלפנינו". על כן ההתחשבות בנסיבות האישיות לפטור ממאסר בפועל תהא במקרים חריגים, וכמובן תוך הבאה בחשבון של מידת הרשלנות בכל מקרה ספציפי".

נסיבות ביצוע העבירה

37. בעת קביעת העונש ההולם יש להתחשב כמובן בנסיבות ביצוע העבירה. סעיף 40ט(א) לחוק העונשין מונה רשימה שאיננה סגורה. אמת המידה הקובעת בעבירה של גרימת מוות ברשלנות היא דרגת הרשלנות (ראו פרשת אלמוג הנ"ל).

38. בענייננו, מדובר באירוע קשה, בו קופחו חייה של אישה, שצעדה לתומה על המדרכה בסמוך לתחנת אוטובוס. מדובר בשעת בוקר, בכביש תקין שהראות בו טובה.

39. על פי עובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם, התאונה ארעה כאשר הנאשם סטה מנתיב הנסיעה, עלה על המדרכה שמימין לכיוון נסיעתו, והמשיך בנסיעה כשארבעת גלגלי הרכב על המדרכה.

במהלך הנסיעה על המדרכה פגע הנאשם עם הרכב בתחנת אוטובוס, בחומה ובעץ שהיו בדרכו וכן פגע עם חזית הרכב הימנית במנוחה שצעדה על המדרכה. רואים אם כן כי הנאשם לא בלם על אף הסטייה, לא בלם על אף העליה על המדרכה ולא בלם גם במשך זמן הנסיעה שלו על המדרכה ונעצר רק לאחר שפגע במנוחה.

40. הנאשם תיאר בפני קצינת המבחן כי הוא חש תחושת מחנק כתוצאה מאוכל שאכל טרם הנסיעה וכאשר החל להשתעל איבד שליטה על הרכב וכי לדבריו כלל לא ראה את המנוחה ולא שם לב שפגע בה. יחד עם זאת, ב"כ המאשימה ציינה כי מתיק החקירה לא עולה מהי סיבת הסטייה מלבד טענתו זו של הנאשם.

41. על מנת לקבוע את רמת הרשלנות על בית המשפט להידרש לנסיבות הספציפיות של העבירה ולסטייה שגרמה לרכב לעלות על המדרכה.

התמונות מזירת התאונה הוצגו בפניי ואכן מדובר בנסיבות שבהן הרכב נמצא עם ארבעת גלגליו על המדרכה. חמור הדבר כי הנאשם טוען כי לא הבחין כלל שפגע במנוחה על אף שלאחר עלייתו על המדרכה פגע בתחנת אוטובוס ולאחר מכן במנוחה. הנאשם יכול היה לעצור או לבלום בכל שלב לאחר הסטייה שלו אולם הוא לא השכיל לעשות כן ולא נקט באמצעים למניעת הפגיעה במנוחה.

42. אציין כי הנאשם פגע במנוחה בהיותה צועדת על המדרכה. בתי המשפט ציינו כי מעבר חצייה הוא "קודש הקודשים" של הולך הרגל ומטיל חובת זהירות מוגברת על הנהגים המתקרבים אליו. במקרה דנן, מדובר במדרכה אשר אין ספק כי מהווה גם היא "קודש הקודשים" של הולך הרגל שכן מטרתה לשמש מקום בטוח של הולכי הרגל. המדרכה נועדה בכדי לספק להולכי הרגל מקום בו יוכלו לנוע בשלוות נפש מבלי להיות חשופים לסכנה שבתנועת כלי רכב. מתקין התקנות קבע איסור תנועת כלי רכב בתקנה 38 לתקנות התעבורה לפיה נקבע איסור תנועת כלי רכב על המדרכה אלא לשם חציית המדרכה כדי להיכנס לחצרים או לצאת מהם.

43. נסיבות אירוע התאונה מעידות על רשלנות ברמה בינונית - גבוהה. אציין כי הנאשם הודה בעובדות כתב האישום כך שלא עלה בידיו לבסס תשתית ראיתית שבכוחה לתמוך בתזת ה"רשלנות הרגעית" שארעה כתוצאה משיעול שתקף אותו.

44. לעניין "הרשלנות הרגעית" יפים דברי בית המשפט בעניין תומר זוהר הנ"ל כאשר צוין כי "**בתיקי התאונות ככלל וגרימת מוות ברשלנות ביניהם מדובר תמיד ברשלנות רגעית, שהרי אין מדובר במעשים מתוכננים. תאונות דרכים טיבן וטבען שהן נגרמות במשך שניות ספורות ולא מעבר לכך. כיוון שכך הביטוי רשלנות רגעית גם אם הוא נכון לענין מימד הזמן שמדובר בו, איננו תוחם את גבולותיה של היקף הרשלנות ואיננו מצביע על כך שמדובר ברשלנות קלה**".

45. בגמ"ר 6351-10-15 **מדינת ישראל נ' נגיב** (פורסם בנבו, 05.02.17), הנאשם, בן 76, סטה מנתיב נסיעתו, חצה שול ימין ופגע באדם שעמד בצד הדרך בשל תקלה באופנוע עליו נהג. באותו מקרה קבעתי שמתחם הענישה נע בין 6 חודשי מאסר לבין 24 חודשי מאסר.

ערעור שהוגש על גזר הדין נדחה. אולם, בית המשפט המחוזי ציין כי בהתחשב ברמת הרשלנות ובנסיבות

האירוע, היה מקום לקבוע מתחם עונש הולם המתחיל בעשרה חודשי מאסר (ראו: עפ"ת 39428-03-17 נג'יב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 24.12.17) (להלן: "עניין נג'יב").

בקשת רשות ערעור שהוגשה לבית המשפט העליון נדחתה תוך שנקבע כי "להשקפתי, התוצאה שאליה הגיעה הערכאה הדינונית אינה חורגת כלל ועיקר ממדיניות הענישה הנהוגה, שהרי השתת עונש מאסר בפועל על מי שהורשע בגרימת מוות ברשלנות, אף לעת שיבה, אינה בבחינת חזון נפרץ" (ראו והשוו: רע"פ 8992/14 רפאל נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (20.1.2015)) (ראו: רע"פ 1127/18 נג'יב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 13.02.18)).

באותו גזר דין נקבע גם כי נסיבות האישיות של הנאשם שהינו איש מבוגר וחולה במחלה קשה, אינן סיבה מוצדקת לסטות ממדיניות הענישה בעבירות של גרם מוות ברשלנות.

46. בת"ד 614-01-15 מדינת ישראל נ' קוסה (פורסם בנבו, 01.02.17) הנאשם שעמד בנתיב השמאלי מבין 4 נתיבים, המיועד לפניה שמאלה, וכאשר התחלף האור ברמזור, הנוגע לשני הנתיבים האמצעיים, בהם נוסעים הרכבים הממשיכים ישר, לאור ירוק, הוא סטה מנתיב נסיעתו ולא הבחין במועד ברוכב אופנוע שהתקרב לכיוון הצומת, בנסיעה מהירה על אחד משני הנתיבים האמצעיים, ועקב כך נגרמה התאונה ורוכב האופנוע מצא את מותו. במקרה זה קבעתי כי לא דובר ברשלנות ברמה הנמוכה אלא ברמה גבוהה יותר והושתו על הנאשם 12 חודשי מאסר בפועל. ערעור שהוגש על גזר הדין לבית המשפט המחוזי נדחה וכן בקשת ערעור לבית המשפט העליון (רע"פ 4880/17 קוסה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 21.06.17)).

47. בגמ"ר 4816-09-16 מדינת ישראל נ' אלקנה ברכיהו (פורסם בנבו, 09.05.18) הנאשם בהגיעו לצומת תחל לבצע פנייה שמאלה מבלי שהאט ומבלי לתת זכות קדימה. בנתיב הנסיעה שמולו, הנהנה מזכות קדימה, נסעה משאית שנכנסה לצומת. נהג המשאית ניסה לבלום אך בשל המרחק הקצר לא הצליח והמשאית התנגשה ברכב בו נהג הנאשם. כתוצאה מההתנגשות, סתה המשאית ימינה, דרסה הולכת רגל שעמדה בשול הכביש סמוך לבטוונדה וגרמה למותה. באותו מקרה קבעתי כי מדובר ברשלנות בינונית עד גבוהה והושתו על הנאשם 12 חודשי מאסר בפועל. ערעור שהוגש על גזר הדין לבית המשפט המחוזי נדחה (עפ"ת 61305-06-18 אלקנה ברכיהו נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 20.01.19)).

48. רע"פ 2874/07 בן שלוש נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 02.05.07), שם הנאשם סטה עם רכבו אל הנתיב הנגדי ופגע במשאית שחנתה בשולי הכביש עם אורות מחוונים דולקים. נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם שהושתו עליו 15 חודשי מאסר.

49. הפסיקה אותה צירף ב"כ הנאשם בטיעונו לעונש אינה רלוונטית לענייננו. על כך נקבע כי גם אם ניתן למצוא בגזרי דין מקלים, אין בכך בכדי להעיד על כי העונש שיוטל על הנאשם חורג באופן מהותי ממדיניות הענישה הראויה, שכן כל מקרה לגופו ולנסיבותיו המיוחדות (ראו: רע"פ 1267/18 מוחמד אבו סביתאן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 28.02.18)).

50. לאחר ששקלתי את טיעוני הצדדים, עיינתי בפסיקה הנהוגת, הגעתי למסקנה כי מתחם

העונש ההולם בענייננו נע בין 10 חודשי מאסר בפועל עד 24 חודשי מאסר בפועל, זאת לצד פסילה לתקופה ממושכת שנעה בין 6 שנים עד 18 שנים.

מהו העונש הראוי לנאשם

51. עתה עלינו לבחון מקומו של הנאשם במתחם הענישה. בהתאם לסעיף 40יא לחוק העונשין, בבוא בית המשפט לגזור את העונש המתאים לנאשם יש מקום להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות.

52. הלכה היא בנוגע לתאונות דרכים קטלניות כי ישלתמשקליות ואף עדיפות לאינטרסהציבורי שבהרתעהמאשרלנסיבותהאישיות של הנאשם. ברע"פ 6173/12 **עזרא רסקאי רדה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 11.11.12) חזר ביהמ"ש העליון והדגיש כי יש לתת משקל נמוך, אם בכלל, לנסיבותיו האישיות של הנאשם בעבירה של גרימת מוות ברשלנות.

53. מלאכה קשה מוצבת בפני בית המשפט אשר צריך לגזור את דינו של הנאשם שהינו אדם נורמטיבי, ללא עבר פלילי, אשר ביצע את העבירות שיוחסו לו וגרם לתאונות הדרכים שבה קופחו חייה של המנוחה, וזאת מבלי שחפץ בכך.

54. רוב רובם של נאשמים המעורבים בתאונות דרכים קטלניות הם אנשים נורמטיביים ואירוע מכונן וטראגי מאין זה ללא ספק משנה את חייהם ללא היכר.

55. ב"כ הנאשם ציין כי מדובר באדם בן 48 אשר לוקה בבריאותו ובתמיכה לכך הוגשו לעיוני מסמכים רפואיים. התרשמתי כי הנאשם אכן סובל ממצב בריאותי לא פשוט וכי הוא מטופל תרופתית ובאמצעות מכשיר חמצן. יחד עם זאת, כבר נפסק כי מצב רפואי רעוע של נאשם לא ימנע את שליחתו למאסר מאחורי סורג ובריוח מקום בו העבירות שביצע מחייבות לעשות כן.

56. ראוי לציין בהקשר זה את דברי בית המשפט העליון בכל הקשור להטלת עונש מאסר על אדם הלוקה בבריאותו:

"אכן, הוצגו בפני השופט המלומד ראיות באשר למצב בריאותו של העורר, אך אין בכל אלה כדי להצדיק המנעות מהטלת עונש מאסר, לריצוי בפועל, על המערער. כבר הזדמן לבית משפט זה, לקבוע לא אחת, כי אדם אשר חטא כנגד החברה ובצע עבירות המצדיקות ומחייבות כליאתו למען הגן על הצבור, אל לו לצפות כי מצב בריאותו הרופף יישקל כנימוק מספיק לפוטרו מהמאסר. בחליו של המערער יכולים לטפל השירותים הרפואיים של שירות בתי הסוהר" (ע"פ 804/85 וייל נ' מדינת ישראל (פורסם בתקדין, מיום 26.10.86)).

57. חזקה על שירות בתי הסוהר שאם מצבו הרפואי של הנאשם מחייב טיפול רפואי כי יאפשרו לו במהלך ריצוי המאסר לקבל את הטיפול המתאים ולהעניק לו כל עזרה לה הוא יזדקק בין בתוך כותלי בית הכלא ובין מחוצה לו, הכל על פי נהליו (ראו: עניין נג'יב).

58. עוד נפסק כי נסיבותיו האישיות של הנאשם, ובכלל זה מצבו הבריאותי, הינם שיקול אחד מבין

השיקולים שרשאי בית המשפט לשקול לצורך גזירת עונשו של הנאשם, אך זאת בתוך המתחם שקבע ולא בחריגה ממנו. לאמור, קיומו של מצב רפואי חריג יישקל בתוך המתחם ולא כשיקול לחריגה ממנו (ראו: ע"פ 5956/13 מדינת ישראל נ' אבו נגמה (פורסם בנבו, 28.11.13)).

59. עברו של הנאשם כולל 35 הרשעות קודמות. בנוסף, הנאשם בעניינו הורשע גם בעבירה של נהיגה ללא ביטוח, וגרם בכך סיכון כלכלי לציבור בעת שהעמיד את נטל הפיצוי המוטל עליו על הציבור בכללותו.

60. בשקלול כל השיקולים, הגעתי לכלל מסקנה כי יש למקם את העונש הראוי לנאשם על 15 חודשי מאסר בפועל כעונש מוחשי והרתעתי זאת בשים לב למידת הרשלנות שהינה בינונית - גבוהה, העובדה כי אין לנאשם עבר פלילי, ובהתחשב במצבו הבריאותי.

61. ביחס לאורך תקופת הפסילה, אני קובע כי יש להשית על הנאשם עונש פסילה מלנהוג לתקופה הולמת ובעניינו למשך 10 שנים.

62. בית המשפט העליון קבע כי הפיצוי לפי סעיף 77 לחוק העונשין הוא במהותו סעד אזרחי, אולם גם נקבע כי הוא בעל סממנים עונשיים ויש בו כדי לקדם את תכליותיו של המשפט הפלילי.

63. האפשרות של משפחת הקורבן לתבוע פיצוי בין אם מחברת הביטוח ובין אם על ידי המזיק, אינה צריכה להשפיע, על זכותה של המשפחה לקבל פיצוי מן הנאשם, במסגרת ההליך הפלילי לפי סעיף 77 לחוק העונשין (ראו: תפ (חי') 7151/08 מדינת ישראל נ' נוי קלדרון (פורסם בנבו, 01.03.10); עפ 70306/06 פפרוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 18.09.07)).

64. אולם, בנסיבות שלפנינו נוכח העובדה שהמנוחה הייתה ערירית וכי המאשימה ציינה כי קרובי המשפחה שאותרו לא היו מעוניינים לקחת חלק בהליך ובהתחשב במצבו הכלכלי הקשה של הנאשם ותקופת המאסר הארוכה שנגזרה עליו לא מצאתי מקום להשית פיצוי ואף לא קנס.

גזר דין

על כן אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

1. פסילה מלקבל ו/או מלהחזיק רשיון נהיגה לתקופה של 10 שנים.

הפסילה תחושב ממועד הפקדת הרישיון, קרי מיום 01.01.18.

2. פסילה מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים, וזאת על תנאי למשך 3 שנים.

3. אני מצווה על מאסרו של הנאשם בפועל למשך 15 חודשים.

על הנאשם להתייצב לריצוי עונש המאסר בימ"ר ניצן אזור התעשייה הצפונית רמלה, ביום 02.06.19 בשעה 08:30 כשברשותו תעודת זהות או דרכון.

על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס,

טל': 08-9787336, 08-9787377.

4. אני מצווה על מאסרו של הנאשם למשך 12 חודשים, וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, אם יעבור על אחת מהעבירות בהן הרשע ו/או אם יעבור על הוראות סעיף 67 ו/או 10(א) לפקודת התעבורה תשכ"א-1961, שעניינם נהיגה בפסילת רשיון או נהיגה ללא רשיון נהיגה בתוקף.

הודעה לנוכחים הזכות לערער על גזר הדין תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"א אדר ב' תשע"ט, 28 מרץ 2019, במעמד הנוכחים.